



Předsudečné násilí v Česku po ruské invazi na Ukrajinu

Analýza protiukrajinských a protiruských incidentů
se zaměřením na období 2022–2026

Úvod

Předkládaná zpráva analyzuje proměnu struktury a dynamiky předsudečného násilí v Česku po ruské invazi na Ukrajinu z 24. února 2022 na základě dat získaných v rámci pravidelného monitorování předsudečného násilí organizace In IUSTITIA. Jedná se o již třetí aktualizaci zprávy poprvé zveřejněné v srpnu 2023, rozšiřující analýzu o aktuální data získaná z různých zdrojů, včetně orgánů činných v trestním řízení.

In IUSTITIA považuje národnostně motivované předsudečné útoky za ohrožení práv lidí ze zranitelných skupin, jako jsou především váleční uprchlíci z Ukrajiny, a za závažné zpochybnění principů a hodnot, k nimž se český stát a demokratická občanská společnost hlásí. Jsme přesvědčeni, že důležitým příspěvkem k jejich ochraně je dostupnost informací o předsudečném násilí a jeho proměnách. Stav poznání protiukrajinského a protiruského předsudečného násilí tomu bohužel stále neodpovídá.

Státní statistiky se omezují jen na uvedení počtu případů protiukrajinských a protiruských trestných činů z nenávisti.¹ Policie ČR informuje o změnách v této oblasti od roku 2022 ve svých každoročních zprávách o vývoji registrované kriminality. V té poslední z ledna 2026 nicméně počet trestných činů z nenávisti spáchaných v roce 2025 pro ukrajinskou národnost už ani neuvedla. Jen protiukrajinskou pohnutku zařadila na první místo ve slovním popisu nejčastějších typů trestné činnosti z nenávisti.² O nenávistných trestných činech proti Rusům a Rusínům informovala poprvé a naposledy v roce 2022.³

Ministerstvo vnitra poprvé začlenilo informace o trestných činech z nenávisti spáchaných pro ukrajinskou národnost do své každoroční *Zprávy o extremismu a předsudečné nenávisti na území ČR* v roce 2025. Zpráva zmiňuje, že se policie v roce 2024 zabývala 71 protiukrajinskými skutky. Jedná se o vůbec největší počet ze všech sledovaných pohnutek; protiukrajinské trestné činy převyšují ty druhé nejčastější, antisemitské, více než dvojnásobně.⁴

Jediným dalším veřejně dostupným zdrojem informací o předsudečném násilí kvůli ukrajinské národnosti jsou studie organizace PAQ Research. Zpráva *Integrace ukrajinských uprchlíků: 2 roky poté a výhled na 2024+* popisuje výzkumná zjištění, podle kterých 57 % příchozích Ukrajinců a Ukrajinek čelilo verbálnímu předsudečnému násilí a 5 % tomu fyzickému. V přepočtu na incidenty to znamená cca 216 000 slovních útoků a cca 19 000 fyzických útoků. Častěji přitom byly napadeny ženy než muži.⁵

Další zpráva se zaměřuje na zkušenosti romských uprchlíků z Ukrajiny s nesnášenlivostí po příchodu do Česka. Na základě šetření v jejich domácnostech bylo zjištěno, že s nesnášenlivostí ze strany Čechů se jich setkalo 30 % a s nesnášenlivostí od ostatních ukrajinských uprchlíků 9 %.⁶

Ačkoli dosavadní výzkumy poukázaly na vysoký výskyt zkušeností s předsudečným násilím u příchozích Ukrajinců a Ukrajinek, zatím nevznikla žádná studie, která by se tímto tématem zabývala do hloubky. Abychom tento dluh českého státu a akademické obce alespoň trochu zmírnili, rozhodli jsme se do této zprávy nově umístit také výsledky analýzy trestných činů z nenávisti vůči Ukrajincům a Rusům, které jsme si vyžádali od Policejního prezidia a momentálně pracujeme na tom, abychom je všechny zařadili do naší databáze. Zatím se tak stalo u trestných činů za rok 2022. Trestné činy z let 2023 až 2025 postupně přidáváme, případně pokračujeme v jejich ověřování u orgánů činných v trestním řízení.

Po analýze policejních dat následuje analýza dat vytvořená v rámci monitorování předsudečného násilí organizací In IUSTITIA. Tato data nepředstavují ani úplný soubor předsudečných incidentů v Česku, ani jejich reprezentativní vzorek. Dovolují pouze provést určitou sondu do předsudečného násilí, založenou na technikách sběru dat podrobně popsanych ve výročních zprávách In IUSTITIA o tomto fenoménu. Důležitost sondování vyplývá mimo jiné ze skutečnosti, že předsudečné incidenty zůstávají policii často neoznámeny.

Předkládaná analýza jasně dokládá, že zastoupení protiukrajinského předsudečného násilí ve statistikách In IUSTITIA v roce 2022 významně narostlo a značná část incidentů z let 2022 až 2026 obsahuje fyzické napadení konkrétních osob. Je třeba, aby stát a jeho orgány tato zjištění promítly do své praxe a zajistily efektivní ochranu práv lidí předsudečně napadaných zejména pro ukrajinskou národnost.

Zpráva ukazuje, že z hlediska dat jak policie, tak In IUSTITIA došlo v roce 2022 k zásadnímu zvýšení počtu zaznamenaných incidentů, které byly spáchány pro ukrajinskou a ruskou národnost. Zatímco se však protiruské násilí zanedlouho vrátilo na předinvazivní úroveň, počet protiukrajinských incidentů se stále drží vysoko nad ní a vyznačuje se vysokým zastoupením fyzických útoků. Ve třech případech způsobily protiukrajinské útoky trvalé zdravotní následky.

Zvýšení počtu protiukrajinských a protiruských incidentů do jisté míry odpovídá závěrům studií zabývajících se vlivem významných historických událostí na výskyt předsudečného násilí. Teroristické útoky z 11. září 2001 ve Spojených státech,⁷ referendum o členství Spojeného království v Evropské unii z 23. června 2016⁸ nebo pandemie Covid-19 po roce 2020⁹ v uvedených zemích zapříčinily nárůst předsudečného násilí vůči lidem, kteří v očích útočníků patřili ke skupinám označovaným za viníky nepříznivého společenského vývoje: muslimové, přistěhovalci, lidé z Číny či obecně východní Asie.

Také únorová ruská invaze na Ukrajinu vyvolala v Česku vlnu odvetného násilí, kdy bylo v rámci monitorování předsudečného násilí In IUSTITIA zaregistrováno nadprůměrné množství protiruských incidentů. Souběžně s tím pozorujeme také bezprecedentní nárůst předsudečných útoků páchaných pro ukrajinskou národnost. V tom se patrně projevuje vliv kritiků zapojení českého státu do podpory ukrajinských uprchlíků a ukrajinské vlády při obraně svého území. Jedná se tedy spíše o násilí, jehož účelem je vyjádření nesnášenlivosti vůči uprchlíkům či podpory ruskému imperialismu. K nárůstu protiukrajinských útoků mohou zásadně přispívat klamné informace šířené o příchozích, včetně poukazování na jejich údajně vyšší míru páchaní kriminality.¹⁰

Přestože se množství incidentů spáchaných pro ukrajinskou národnost drží vysoko nad hodnotami z období před rokem 2022, v letech 2024 a 2025 se počet zaznamenaných incidentů snižuje. Je možné, že to odráží skutečný pokles v počtu protiukrajinských útoků, což by byla skvělá zpráva. Stejně tak ale přichází v úvahu, že napadení a svědci začínají být méně motivovaní tyto incidenty oznamovat a pro média už nejsou tolik atraktivní, jak byly v prvních letech. Může to platit zvláště pro méně závažné případy. Naše data totiž ukazují, že podíl fyzických útoků se v protiukrajinských incidentech naopak zvyšuje.

K nižší motivaci může přispívat postup policie v některých medializovaných případech. Pro ilustraci uveďme incident, který níže registrujeme pod názvem „Napadení účastníka demonstrace“. Policie místo aby napadení účastníka protiukrajinské demonstrace vyšetřovala jako trestný čin, incident kvalifikovala jako přestupek. Tím zároveň přišla o možnost ztotožnit pachatele na základě kamerových záznamů, a tak bylo vyšetřování přestupku odloženo. Poškozený si stěžuje na postup u Nejvyššího státního zastupitelství.

In IUSTITIA protiukrajinské a protiruské předsudečné násilí dále monitoruje. K jeho důkladnému mapování je však třeba provést reprezentativní výběrové šetření na vzorku ukrajinského obyvatelstva v Česku. Kromě rozsahu zkušeností s tímto typem napadení je vhodné prozkoumat faktory, které mohou přispívat k jeho vzniku.

Taktéž považujeme za důležité, aby státní orgány přijaly opatření, která umožní zajistit efektivní ochranu práv napadených z důvodu předsudků o Ukrajincích a Ukrajinkách. Jakkoli jsou reprezentativní výzkumné výsledky důležité, není nutné na ně čekat. Cílený postup vůči protiukrajinskému předsudečnému násilí je možné začít prosazovat hned.

Struktura zprávy:

- Shrnutí analýzy dat In IUSTITIA
- Co je předsudečné násilí?
- Výsledky analýzy dat získaných od Policejního prezidia o trestných činech z nenávisti vůči Ukrajincům a Rusům
- Výsledky analýzy protiukrajinských a protiruských incidentů v databázi In IUSTITIA
- Vybrané protiukrajinské a protiruské incidenty (2022–2026)
- Služby obětem poskytované In IUSTITIA

Předsudečnému násilí pro ukrajinskou a ruskou národnost se dále věnujeme v pravidelných čtvrtletních zprávách. Zveřejňovány jsou na webu www.in-ius.cz.

Poděkování

In IUSTITIA děkuje všem, kteří se o vznik této zprávy zasloužili. Především se jedná o všechny napadené a svědky, kteří se rozhodli incidenty oznámit policii, médiím či veřejnosti. Poděkování patří také zástupcům orgánů činných v trestních řízeních. Bez jejich nasazení při vyřizování našich žádostí by tato zpráva zůstala neúplná. Zejména děkujeme Ondřeji Moravčíkovi, vedoucímu oddělení tisku Odboru komunikace a vnějších vztahů Policejního prezidia, jenž nám pravidelně poskytuje data o předsudečné trestné činnosti a souvisejících trestných činech.

Shrnutí analýzy dat In IUSTITIA

- Ruská invaze na Ukrajinu významně ovlivnila strukturu a vývoj předsudečného násilí v Česku. Od roku 2022 pozorujeme značný nárůst protiukrajinských a protiruských incidentů. Zatímco v letech 2015 až 2021 zpravidla tyto kategorie incidentů nepřesahovaly 5 % ze všech v daném roce zaznamenaných předsudečných incidentů, v roce 2022 to bylo 31 % a v dalších třech letech se jejich podíl držel nad 20 %.
- V období 2022 až 2026 (k 19. 2. 2026) výrazně převažovaly protiukrajinské incidenty nad protiruskými (129 v. 30). V roce 2022 bylo zaznamenáno 43 protiukrajinských a 26 protiruských incidentů. V roce 2023 bylo zjištěno 33 útoků pro ukrajinskou národnost a žádný pro ruskou národnost. V roce 2024 bylo zaznamenáno 33 protiukrajinských a 2 protiruské incidenty. V roce 2025 to bylo 18 protiukrajinských a 2 protiruské. V roce 2026 jsme zatím zaznamenali 2 protiukrajinské a žádný protiruský incident.
- Útoky pro ruskou národnost se v naprosté většině staly v prvních dvou čtvrtletích roku 2022, z toho 18 v prvním čtvrtletí a 5 v druhém čtvrtletí. Lze je tudíž označit za odvetnou reakci na ruskou agresi proti Ukrajině.
- Nárůst útoků pro ukrajinskou národnost je pozorovatelný napříč sledovaným obdobím. Vyšší počet incidentů zjištěných v roce 2022 lze interpretovat jako efekt přidání incidentů z policejní statistiky. Incidenty z pozdějších let trestné činy z policejní statistiky zatím neobsahují. Nárůst protiukrajinských incidentů souvisí s příchodem ukrajinských uprchlíků. Do jisté míry vyjadřuje odpor části společnosti vůči pomoci těmto lidem, potažmo podporu ruského imperialismu, které jsou vyživovány dezinformačními aktivitami.
- Ve formách incidentu převládá v obou kategoriích slovní násilí: přítomno bylo v 72 % protiukrajinských incidentů a v 73 % protiruských incidentů. Protiukrajinské incidenty se častěji vyznačují fyzickým násilím, obsahovalo jej 41 % z nich. U protiruských incidentů se častěji jednalo o útoky na majetek (30 % protiruských incidentů).
- Nejčastější způsobenou škodou je morální újma. Následována je v případě protiukrajinských incidentů psychickou újmou (33 % protiukrajinských incidentů) a újmou na zdraví s různou dobou léčby (22 % protiukrajinských incidentů), včetně 3 incidentů s trvalými zdravotními následky. U protiruských incidentů byla častěji zastoupena majetková škoda (37 % protiruských incidentů). Újma na zdraví byla zaznamenána jen ve 3 protiruských incidentech, z toho byl jeden incident sice protirusky motivovaný, ale spáchaný na Ukrajince.

- Většina incidentů se stala v Praze. Jedná se o 54 % protiukrajinských incidentů a 73 % protiruských incidentů. U obou kategorií je dále nejčastěji zastoupen kraj Jihomoravský. U protiukrajinských následuje Plzeňský kraj, u protiruských Olomoucký.
- V případě konkrétní lokality se protiukrajinské incidenty stávaly nejčastěji ve veřejném prostoru (42 % protiukrajinských incidentů) a na internetu (16 % protiukrajinských incidentů). Protiruské incidenty se častěji děly na internetu (23 % protiruských incidentů) a ve veřejném prostoru (20 % protiruských incidentů). V obou kategoriích jsou dále častěji zastoupeny dopravní prostředky a domov napadených.
- U útoků pro ukrajinskou národnost bylo zjištěno 170 fyzických obětí. U protiruských útoků to bylo nejméně 27 fyzických obětí. Dále byly incidenty spáchány na právnické osobě nebo kolektivně proti Ukrajincům a Rusům.
- V několika incidentech se identita napadených lišila od identity, pro kterou je útočníci napadli. Pro ruskou národnost byli napadeni Ukrajinci a obráceně.
- Oběti byly různého věku, včetně dětí do 15 let. Občanství měli častěji v zemích mimo Evropskou unii, ale v řadě případů se tuto informaci nepodařilo zjistit.
- Totožnost útočníků byla v případě protiukrajinských incidentů většinou známá, u protiruských jen u 47 % příslušných incidentů. V obou kategoriích útočili spíše jednotlivci než skupiny 2 a více osob. Až na výjimky nebylo zjištěno, že útočníci patří mezi příznivce krajní pravice. A pokud ano, jedná se výhradně o protiukrajinské incidenty.

➤➤ **Srovnání s výsledky analýzy policejních dat**

Analýza policejních dat obecně potvrzuje výše uvedená zjištění: skokový nárůst v roce 2022, rychlé odeznění protiruského násilí a přetrvávající vysoká úroveň protiukrajinského. Zjištěné rozdíly, jako je zejména růst počtu protiukrajinských incidentů v policejních datech ještě v roce 2023, lze přičíst zejména různým metodologiím při vytváření datového souboru.

Policejní data ukazují, že pachatelé protiukrajinských trestných činů z nenávisti jsou muži ve středním věku, u nichž nebyl zjištěn vliv návykové látky a o recidivisty se jednalo jen v 30 % z nich. Profil pachatelů je v datech In IUSTITIA rozmanitější. Informace k obětem má In IUSTITIA podrobnější a přesnější. Datové soubory se vhodně doplňují.

Co je předsudečné násilí?

Předsudečné násilí označuje útoky vyvolané předsudky o určité skupině lidí. Někdy se o předsudečném násilí hovoří též jako o násilí z nenávisti, avšak tento výraz je matoucí, protože vyvolává dojem, že pro označení určitého incidentu za nenávistného je klíčová nenávist ve smyslu dlouhotrvající intenzivní emoce. Tak tomu ale není, násilí z nenávisti definuje pouze předsudečná pohnutka útočníka či útočnice.

Konkrétní lidé či jejich majetek se stávají terčem tohoto násilí nikoli pro svou osobní zkušenost s útočícími lidmi, nýbrž na základě své skutečné či domnělé skupinové příslušnosti. Slovo domnělé je třeba zdůraznit. Jak již bylo řečeno, předsudečné násilí určuje útočnickova pohnutka. Skutečná skupinová příslušnost, jak je vnímána napadenými, není pro spáchání předsudečného útoku podstatná. V této zprávě je popsáno hned několik incidentů, kdy útočníci někoho napadli pro jeho ukrajinskou nebo ruskou národnost, avšak napadení se takto neidentifikovali. Např. protirusky motivovaný útok byl spáchán na osobách, které se považovaly za Ukrajince.

Skupinová příslušnost je útočníkem či útočnicí rozeznávána podle charakteristik, které jsou často buď nezměnitelné, nebo není spravedlivé jejich změnu požadovat. Jedná se např. o barvu kůže, sexuální orientaci, genderovou identitu, náboženství, tělesnou ne/způsobitost nebo národnost. Národnost chápeme širěji než jako občanství a zároveň k ní řadíme i takové atributy, jako je např. jazyk. Ve zprávě je popsán incident, kdy byli lidé napadeni proto, že mluvili rusky. Řadíme jej proto mezi protiruské incidenty.

Protože předsudečné násilí cílí na skupinovou příslušnost, je v jistém smyslu vždy symbolické. Není jím napadána pouze konkrétní oběť, ale celá skupina, kterou v útočnickových očích reprezentuje. Předsudečný útok lze chápat jako zprávu, která informuje širší společenství, že některé skupiny do něj nepatří, respektive si v něm zasluhují nanejvýš druhořadé postavení. Předsudečný útok může být spáchán různými formami (verbálně i fyzicky, pomocí zbraní nebo bez nich) nebo na různých místech (na ulici, doma nebo na internetu).

Část předsudečného násilí může být kvalifikována jako **protiprávní jednání**, které upravuje přestupkové a trestní právo. V trestním zákoníku existuje soustava trestných činů, které mají předsudečnou pohnutku uvedenu **v základní** nebo **kvalifikované** skutkové podstatě. V prvním případě je prokázání předsudečné pohnutky podmínkou, aby určité jednání bylo vůbec trestné. V druhém případě je prokázání předsudečné pohnutky **zohledněno v trestní sazbě** (výši trestu) – dochází k jeho automatickému navýšení.

Třetím způsobem zohlednění předsudečné pohnutky je aplikace **obecné přitěžující okolnosti**. Jde o trestné činy, které dle zákonné úpravy nemají předsudečnou pohnutku zahrnutou v kvalifikované skutkové podstatě, ale které s ní přesto byly spáchány. Soud pak předsudečnou pohnutku zohlední při ukládání trestu jako jeden z faktorů určujících jeho výši. K automatickému navýšení trestní sazby nedochází.

Základní skutkové podstaty jsou tři:

§ 352 Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci

§ 355 Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob

§ 356 Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod

§ 352 Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci

(1) Kdo skupině obyvatelů vyhrožuje usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením škody velkého rozsahu, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.

(2) Kdo užije násilí proti skupině obyvatelů nebo jednotlivci nebo jim vyhrožuje usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením škody velkého rozsahu pro jejich skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické nebo sociální skupině, národnost, věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že jsou skutečně nebo domněle bez vyznání, anebo pro jejich skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

3) Stejně jako v odstavci 2 bude potrestán,

a) kdo se spolčí nebo srotí ke spáchání takového činu, nebo

b) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem.

§ 355 Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob

(1) Kdo veřejně hanobí

- a) některý národ, jeho jazyk, některou rasu nebo etnickou skupinu, nebo
- b) skupinu osob pro jejich skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické nebo sociální skupině, národnost, věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že jsou skutečně nebo domněle bez vyznání, anebo pro jejich skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob

(2) Odnětím svobody až na tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

- a) nejméně se dvěma osobami, nebo
- b) tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem.

§ 356 Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod

(1) Kdo veřejně podněcuje k nenávisti nebo násilí vůči skupině osob nebo jednotlivci pro jejich skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické nebo sociální skupině, národnost, věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že jsou skutečně nebo domněle bez vyznání, anebo pro jejich skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(2) Stejně bude potrestán, kdo se spolčí nebo srotí k spáchání činu uvedeného v odstavci 1.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem, nebo
- b) účastní-li se aktivně takovým činem činnosti skupiny, organizace nebo sdružení, které hlásá diskriminaci, násilí nebo rasovou, etnickou, třídní, náboženskou nebo jinou nenávist.

Kvalifikovaných skutkových podstat je 28. Jako příklad trestného činu s předsudečnou pohnutkou v kvalifikované skutkové podstatě můžeme uvést § 146 Ublížení na zdraví, kde je předsudečný motiv součástí odst. 2 písm. e):

§ 146 Ublížení na zdraví

(1) Kdo jinému úmyslně ublíží na zdraví, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

(2) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) na těhotné ženě,

b) na dítěti mladším patnácti let,

c) na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi v souvislosti s výkonem jejich povinnosti,

d) na zdravotnickém pracovníkovi při výkonu zdravotnického zaměstnání nebo povolání směřujícího k záchraně života nebo ochraně zdraví, nebo na jiném, který plnil svoji obdobnou povinnost při ochraně života, zdraví nebo majetku vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona, nebo

e) na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické nebo sociální skupině, národnost, věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání, anebo pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob.

(3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví.

(4) Odnětím svobody na pět až deset let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.

Přehled ostatních trestných činů, kde je předsudečná pohnutka součástí kvalifikované skutkové podstaty, je uveden na následující straně. Pomocí „N26“ jsou označeny ty trestné činy, u kterých byla předsudečná kvalifikovaná podstata přidána v rámci novelizace trestního zákoníku účinné od 1. ledna 2026.

§ 140 odst. 3 písm. g)	Vražda
§ 144 odst. 2 písm. c)	Účast na sebevraždě (N26)
§ 145 odst. 2 písm. f)	Těžké ublížení na zdraví
§ 146 odst. 2 písm. e)	Ublížení na zdraví
§ 149 odst. 2 písm. c)	Mučení a jiné nelidské a kruté zacházení
§ 159 odst. 2 písm. d)	Nedobrovolné přerušení těhotenství bez souhlasu těhotné ženy (N26)
§ 170 odst. 2 písm. b)	Zbavení osobní svobody
§ 171 odst. 2 písm. b)	Omezování osobní svobody
§ 172 odst. 3 písm. b)	Zavlečení
§ 175 odst. 2 písm. f)	Vydírání
§ 177 odst. 2 písm. e)	Útisk (N26)
§ 182 odst. 3 písm. b)	Porušení tajemství dopravovaných zpráv (N26)
§ 183 odst. 3 písm. b)	Porušení tajemství listin a jiných dokumentů uchovávaných v soukromí
§ 185 odst. 2 písm. c)	Znásilnění (N26)
§ 185a odst. 2 písm. c)	Sexuální útok (N26)
§ 186 odst. 2 písm. c)	Sexuální nátlak (N26)
§ 198 odst. 2 písm. c)	Týrání svěřené osoby (N26)
§ 199 odst. 2 písm. c)	Týrání osoby žijící ve společném obydlí (N26)
§ 228 odst. 3 písm. b)	Poškození cizí věci
§ 329 odst. 2 písm. b)	Zneužití pravomoci úřední osoby
§ 352 odst. 2	Násilí proti skupině obyvatelů a jednotlivci
§ 354 odst. 2 písm. b)	Nebezpečné pronásledování
§ 358 odst. 2	Výtržnictví (N26)
§ 378 odst. 2 písm. e)	Urážka mezi vojáky
§ 379 odst. 2 písm. d)	Urážka mezi vojáky násilím nebo pohrůzkou násilí
§ 380 odst. 2 písm. c)	Urážka vojáka stejné hodnosti násilím nebo pohrůzkou násilí
§ 382 odst. 2 písm. c)	Porušování práv a chráněných zájmů vojáků stejné hodnosti
§ 383 odst. 2 písm. c)	Porušování práv a chráněných zájmů vojáků podřízených nebo s nižší hodností

Výsledky analýzy dat získaných od Policejního prezidia o trestných činech z nenávisti vůči Ukrajincům a Rusům

Policejní data vyžádaná In IUSTITIA od Policejního prezidia¹¹ ukazují, že v roce 2022 došlo ke skokovému nárůstu protiruských a zejména protiukrajinských trestných činů. V případě protiruských trestných činů dochází k trvajícimu poklesu už v roce 2023. Naopak počet protiukrajinských trestných činů výrazně roste ještě v roce 2023. Následně dochází k poklesu, ale počet trestných činů evidovaných v letech 2024 a 2025 je stále mnohonásobně vyšší než v letech 2020 a 2021.

Procenta v tabulce 1 odpovídají podílům trestných činů v jednotlivých letech na trestných činech za celé období v příslušné kategorii pohnutky. V roce 2023 se např. stalo 33 % trestných činů z nenávisti vůči Ukrajincům ze všech trestných činů z nenávisti vůči Ukrajincům zaznamenaných v letech 2020 až 2025. Podobně s procenty pracují ostatní tabulky v této sekci.

Tabulka 1

Trestné činy z nenávisti spáchané pro ukrajinskou a ruskou národnost a trestné činy v souběhu¹² evidované policií v letech 2020–2025

	Protiukrajinské trestné činy (N = 321)	Protiruské trestné činy (N = 50)	Celkem
2020	2 (1 %)	0 (0 %)	2
2021	3 (1 %)	2 (4 %)	5
2022	71 (22 %)	20 (40 %)	91
2023	105 (33 %)	14 (28 %)	119
2024	80 (25 %)	11 (22 %)	91
2025	60 (19%)	3 (6 %)	63
<i>Celkem</i>	<i>321 (100%)</i>	<i>50 (100 %)</i>	<i>317</i>

Tabulky 2 a 3 prezentují trestné činy z nenávisti kvůli ukrajinské a ruské národnosti v jednotlivých letech spolu s trestnými činy spáchanými v souběhu. U protiukrajinských trestných činů se snížil zejména počet trestných činů poškození cizí věci (po roce 2022) a podněcování k nenávisti (po roce 2023). Častější je násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci a výtržnictví. U protiruských tvořilo násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci více než polovinu registrovaných trestných činů v dané kategorii v roce 2022. Poté došlo k výraznému poklesu.

Tab. 2: Protiukrajinské trestné činy z nenávisti a souběžné tr. činy evidované policií							2020	2021	2022	2023	2024	2025
§ 140 Vražda							0	0	0	0	0	1
§ 145 Těžké ublížení na zdraví							0	0	1	0	0	1
§ 146 Ublížení na zdraví							0	0	2	6	5	3
§ 175 Vydírání							0	0	0	0	2	0
§ 228 Poškození cizí věci							0	0	18	13	6	1
§ 352 Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci							0	1	11	16	10	11
§ 353 Nebezpečné vyhrožování							0	0	1	0	0	0
§ 355 Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob							1	1	6	5	5	3
§ 356 Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejích práv a svobod							0	0	7	35	18	6
§ 357 Šíření poplašné zprávy							0	0	0	0	1	0
§ 358 Výtržnictví							0	1	5	7	15	15
§ 364 Podněcování k trestnému činu							0	0	0	0	1	0
§ 365 Schvalování trestného činu							0	0	3	1	1	0
§ 403 Založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka							0	0	2	0	0	1
§ 404 Projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka							1	0	2	3	2	6
§ 405 Popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia							0	0	13	19	14	12
Celkem							2	3	71	105	80	60

Tabulka 3: Protiruské trestné činy z nenávisti a souběžné tr. činy evidované policií							2020	2021	2022	2023	2024	2025
§ 140 Vražda							0	0	0	0	0	0
§ 145 Těžké ublížení na zdraví							0	0	0	0	0	1
§ 146 Ublížení na zdraví							0	0	1	2	0	0
§ 175 Vydírání							0	0	0	1	0	0
§ 228 Poškození cizí věci							0	0	5	0	2	0
§ 352 Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci							0	0	11	4	2	1
§ 353 Nebezpečné vyhrožování							0	0	0	0	0	0
§ 355 Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob							0	0	1	0	1	0
§ 356 Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod							0	1	0	2	2	0
§ 357 Šíření poplašné zprávy							0	0	0	0	0	0
§ 358 Výtržnictví							0	1	2	3	0	1
§ 364 Podněcování k trestnému činu							0	0	0	0	1	0
§ 365 Schvalování trestného činu							0	0	0	0	0	0
§ 403 Založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka							0	0	0	0	1	0
§ 404 Projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka							0	0	0	1	1	0
§ 405 Popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia							0	0	0	1	1	0
Celkem							0	2	20	14	11	3

Pachatelé trestných činů z nenávisti

Policie zjistila informace k 160 pachatelům protiukrajinských trestných činů a 15 pachatelům protiruských trestných činů. Až na výjimky se jedná o muže, ženy jsou zastoupeny mezi pachateli jen u protiukrajinských trestných činů (tabulka 4).

Tabulka 4

Pachatelé trestných činů z nenávisti vůči Ukrajincům a Rusům v letech 2020–2025 dle pohlaví

	Pachatelé protiukrajinských trestných činů (N = 160)		Pachatelé protiruských trestných činů (N = 15)	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy
2020	1 (1 %)	0 (0 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
2021	2 (1 %)	0 (0 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
2022	26 (17 %)	2 (25 %)	7 (47 %)	0 (0 %)
2023	45 (30 %)	4 (50 %)	6 (40 %)	0 (0 %)
2024	47 (31 %)	2 (25 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
2025	31 (20 %)	0 (0 %)	2 (13 %)	0 (0 %)
<i>Celkem</i>	<i>152 (100 %)</i>	<i>8 (100 %)</i>	<i>15 (100 %)</i>	<i>0 (0 %)</i>

Většina pachatelů v obou kategoriích trestných činů se rekrutuje z lidí mladších 50 let, přičemž nejčastěji zastoupenou skupinou jsou pachatelé ve věku 35 až 50 let (tabulky 5 a 6).

Tabulka 5

Pachatelé trestných činů z nenávisti vůči Ukrajincům v letech 2020–2025 dle věku (N = 160)

	Do 18 let	19–35 let	36–50 let	51–65 let	Nad 65 let
2020	0 (0 %)	0 (0 %)	1 (1 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
2021	0 (0 %)	2 (4 %)	0 (0 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
2022	0 (0 %)	10 (22 %)	14 (19 %)	3 (11 %)	1 (20 %)
2023	3 (33 %)	15 (33 %)	24 (33 %)	7 (25 %)	0 (0 %)
2024	1 (11 %)	13 (28 %)	19 (26 %)	13 (46 %)	3 (60 %)
2025	5 (56 %)	6 (13 %)	14 (19 %)	5 (18 %)	1 (20 %)
<i>Celkem</i>	<i>9 (100 %)</i>	<i>46 (100 %)</i>	<i>72 (100 %)</i>	<i>28 (100 %)</i>	<i>5 (100 %)</i>

Tabulka 6

Pachatelé trestných činů z nenávisti vůči Rusům v letech 2020–2025 dle věku (N = 15)

	Do 18 let	19–35 let	36–50 let	51–65 let	Nad 65 let
2020	0 (0 %)	0 (0 %)	0 (0 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
2021	0 (0 %)	0 (0 %)	0 (0 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
2022	0 (0 %)	0 (0 %)	7 (70 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
2023	2 (100 %)	2 (67 %)	2 (20 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
2024	0 (0 %)	0 (0 %)	0 (0 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
2025	0 (0 %)	1 (33 %)	1 (10 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
<i>Celkem</i>	<i>2 (100 %)</i>	<i>3 (100 %)</i>	<i>10 (100 %)</i>	<i>0 (0 %)</i>	<i>0 (0 %)</i>

Z hlediska státní příslušnosti převládají čeští občané. U protiruských trestných činů je tento vztah vyrovnanější (tabulka 7).

Tabulka 7

Pachatelé trestných činů z nenávisti vůči Ukrajincům a Rusům v letech 2020–2025 dle občanství

	Občanství pachatelů protiukrajinských trestných činů (N = 160)		Občanství pachatelů protiruských trestných činů (N = 15)	
	České	Jiné	České	Jiné
2020	1 (1 %)	0 (0 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
2021	2 (1 %)	0 (0 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
2022	24 (16 %)	4 (31 %)	7 (78 %)	0 (0 %)
2023	45 (31 %)	4 (31 %)	1 (11 %)	5 (83 %)
2024	46 (31 %)	3 (23 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
2025	29 (20 %)	2 (15 %)	1 (11 %)	1 (17 %)
<i>Celkem</i>	<i>147 (100 %)</i>	<i>13 (100 %)</i>	<i>9 (100 %)</i>	<i>6 (100 %)</i>

Přítomnost návykových látek byla zjištěna jen v případě alkoholu a v malém počtu případů. Konkrétně se jednalo o 10 pachatelů v případě protiukrajinských a 5 pachatelů v případě protiruských trestných činů. V menšině případů pachatelů se jednalo o recidivisty. U protiukrajinských trestných činů šlo o 48 recidivistů, u protiruských o 4 recidivisty.

Oběti trestných činů z nenávisti

Policejní data obsahují také údaje o obětech trestných činů, které jsou však považovány jen za jeden z možných tzv. objektů napadení. V praxi znamená, že informace o fyzických osobách v pozici oběti často nejsou zaznamenávány. Jakkoli je situace lepší u násilné trestné činnosti, policejní statistiky nabízejí jen minimalistický pohled na charakteristiky napadených osob.

V případě trestných činů z nenávisti motivovaných ukrajinskou a ruskou národností policie zjistila informace o 84 obětech, z toho naprostá většina je obětí protiukrajinských trestných činů. V obou kategoriích převládají muži nad ženami (tabulka 8).

Tabulka 8

Oběti trestných činů z nenávisti vůči Ukrajincům a Rusům v letech 2020–2025 dle pohlaví

	Oběti protiukrajinských trestných činů (N = 70)		Oběti protiruských trestných činů (N = 14)	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy
2020	0 (0 %)	0 (0 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
2021	2 (4 %)	0 (0 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
2022	11 (22 %)	3 (14 %)	4 (31 %)	0 (0 %)
2023	13 (27 %)	10 (48 %)	6 (46 %)	1 (100 %)
2024	11 (22 %)	6 (29 %)	2 (15 %)	0 (0 %)
2025	12 (24 %)	2 (10 %)	1 (8 %)	0 (0 %)
<i>Celkem</i>	<i>49 (100 %)</i>	<i>21 (100 %)</i>	<i>13 (100 %)</i>	<i>1 (100 %)</i>

Z hlediska věkové struktury je většina obětí mladší 35 let (tabulky 9, 10). Věk oběti nebyl zjištěn v případě 1 protiukrajinského trestného činu z roku 2022 a 1 protiruského trestného činu z roku 2023.

Tabulka 9**Oběti trestných činů z nenávisti vůči Ukrajincům v letech 2020–2025 dle věku (N = 69)**

	Do 18 let	19–35 let	36–50 let	51–65 let	Nad 65 let
2020	0 (0 %)	0 (0 %)	0 (0 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
2021	2 (11 %)	0 (0 %)	0 (0 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
2022	1 (5 %)	5 (19 %)	6 (29 %)	1 (33 %)	0 (0 %)
2023	4 (21 %)	12 (46 %)	7 (33 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
2024	8 (42 %)	3 (12 %)	5 (24 %)	1 (33 %)	0 (0 %)
2025	4 (21 %)	6 (23 %)	3 (13 %)	1 (33 %)	0 (0 %)
<i>Celkem</i>	<i>19 (100 %)</i>	<i>26 (100 %)</i>	<i>21 (100 %)</i>	<i>3 (100 %)</i>	<i>0 (0 %)</i>

Tabulka 10**Oběti trestných činů z nenávisti vůči Rusům v letech 2020–2025 dle věku (N = 13)**

	Do 18 let	19–35 let	36–50 let	51–65 let	Nad 65 let
2020	0 (0 %)	0 (0 %)	0 (0 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
2021	0 (0 %)	0 (0 %)	0 (0 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
2022	0 (0 %)	2 (40 %)	2 (40 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
2023	2 (100 %)	2 (40 %)	2 (40 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
2024	0 (0 %)	0 (0 %)	1 (20 %)	1 (100 %)	0 (0 %)
2025	0 (0 %)	1 (20 %)	0 (0 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
<i>Celkem</i>	<i>2 (100 %)</i>	<i>5 (100 %)</i>	<i>5 (100 %)</i>	<i>1 (100 %)</i>	<i>0 (0 %)</i>

Výsledky analýzy protiukrajinských a protiruských incidentů v databázi In IUSTITIA

V letech 2022 až 2026 (k 19. únoru 2026) jsme zaznamenali celkem 159 protiukrajinských a protiruských incidentů. V obou kategoriích se invaze Ruské federace projevila vysokým nárůstem incidentů. Útoků pro ukrajinskou národnost jsme v předchozích letech zaznamenávali nejvýše v počtu 5 incidentů. Počet útoků pro ruskou národnost byl ještě nižší, v průměru se jednalo o 2 incidenty ročně. V roce 2022 jsme zaznamenali 43 protiukrajinských a 26 protiruských incidentů. V následujících letech je počet incidentů v obou kategoriích nižší, což ale souvisí především s tím, že zde zatím nebyly do naší databáze započítány incidenty z policejní statistiky.

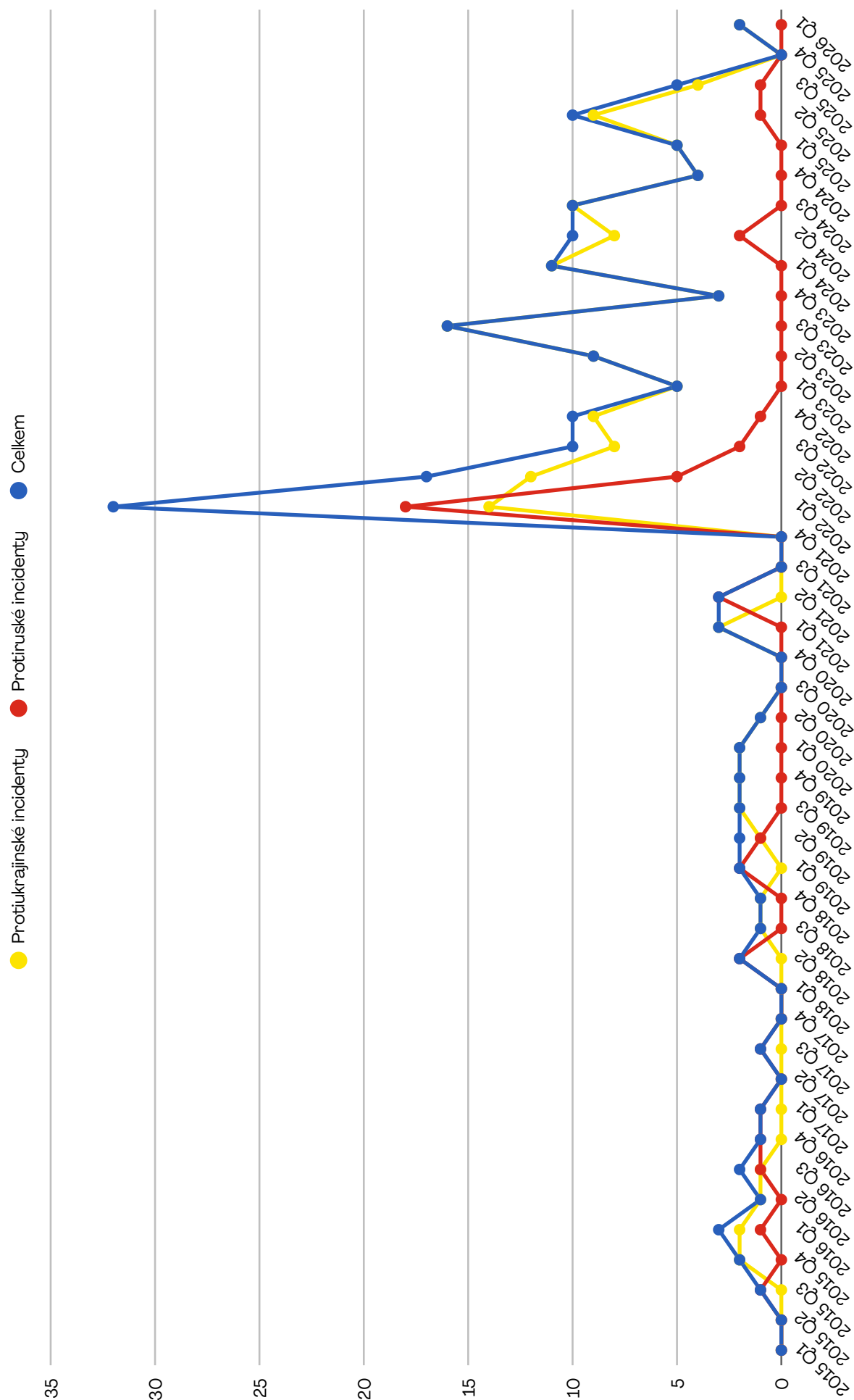
Tabulka 11 prezentuje společně s počtem incidentů zaznamenaných v letech 2015 až 2026 hodnoty jejich podílu na všech incidentech v příslušném roce. V roce 2022 podíl protiukrajinských i protiruských útoků vůbec poprvé dosáhl 10% hranice. Celkem se jednalo o 69 z 222 incidentů zaregistrovaných v tomto roce, tedy téměř o jejich třetinu.

Tabulka 11

Počet protiukrajinských a protiruských předsudečných incidentů (2015-2026)

	Protiukrajinské incidenty	Protiruské incidenty	Celkem
2015 (N = 141)	2 (1,4 %)	1 (0,7 %)	3 (2,1 %)
2016 (N = 175)	4 (2,3 %)	3 (1,7 %)	7 (4 %)
2017 (N = 153)	0 (0 %)	2 (1,6 %)	2 (1,3 %)
2018 (N = 148)	2 (1,4 %)	2 (1,4 %)	4 (2,7 %)
2019 (N = 157)	5 (3,2 %)	3 (1,9 %)	8 (5,1 %)
2020 (N = 163)	3 (1,8 %)	0 (0 %)	3 (1,8 %)
2021 (N = 155)	3 (1,9 %)	3 (1,9 %)	6 (3,9 %)
2022 (N = 222)	43 (19 %)	26 (12 %)	69 (31 %)
2023 (N = 133)	33 (25 %)	0 (0 %)	33 (25 %)
2024 (N = 143)	33 (23 %)	2 (1,4 %)	35 (24 %)
2025 (N = 91)	18 (20 %)	2 (2,2 %)	21 (22 %)
2026 (N = 6)	2 (33 %)	0 (0 %)	2 (33 %)

Graf 1: Vývoj počtu protiukrajinských a protiruských incidentů dle jednotlivých kvartálů v letech 2015–2026



Graf znázorňuje vývoj počtu incidentů v obou kategoriích z hlediska čtvrtletního období. Z tohoto podrobnějšího znázornění je patrná odlišná trajektorie protiukrajinských a protiruských incidentů. Množství protiruských útoků se razantně zvýšilo v prvním čtvrtletí 2022 a poté se s podobnou intenzitou snížilo, a to až na nulu v prvním čtvrtletí 2023. Následně se počet incidentů pohyboval mezi nulou až 2. Nárůst protiukrajinských útoků byl mírnější, ale až do třetího čtvrtletí 2025 se držel v pásmu nadprůměrného počtu. Zatímco vývoj protiruských incidentů se vyznačuje intenzivní, ale krátkou odvetnou fází, nárůst protiukrajinského násilí lze považovat za dlouhodobý rys postinvazní situace.

Formy incidentů

V letech 2022 až 2026 převládaly u protiukrajinských a protiruských incidentů slovní útoky. Druhou nejčastější formou bylo u protiukrajinských incidentů fyzické násilí, které se vyskytovalo u 41 % protiukrajinských incidentů. Následovalo zastrašování a vyhrožování (33 % protiukrajinských incidentů). U protiruských incidentů bylo druhou nejčastější formou zastrašování a vyhrožování (47 % protiruských incidentů) a třetí útok na majetek (30 % protiruských útoků). Naopak fyzické násilí bylo zastoupeno jen u 17 % protiruských incidentů. „Jinou formu útoku“ u protiukrajinských incidentů zastupuje především hajlování.

Podrobné zastoupení forem útoku ukazuje tabulka 12. Součet relativních hodnot v tabulce převyšuje 100 %, protože 1 incident mohl být proveden více různými formami zároveň. Některé incidenty mohly např. obsahovat jak slovní, tak fyzický útok.

Alarmující je především zjištění, že u 4 z 10 protiukrajinských incidentů bylo přítomno fyzické násilí.

Tabulka 12

Formy protiukrajinských a protiruských předsudečných incidentů (2022–2026)		
	Protiukrajinské incidenty (N = 129)	Protiruské incidenty (N = 30)
Slovní útok	93 (72 %)	22 (73 %)
Fyzický útok	53 (41 %)	5 (17 %)
Zastrašování nebo vyhrožování	43 (33 %)	14 (47 %)
Útok na majetek	17 (13 %)	9 (30 %)
Graffiti	8 (6 %)	2 (6,7 %)
Vražda	1 (1 %)	0 (0 %)
Žhářský útok	1 (1 %)	0 (0 %)
Jiná forma	13 (10 %)	0 (0 %)

Vývoj protiukrajinských fyzických útoků v letech 2022 až 2026 se vyznačuje dvěma protikladnými tendencemi (tabulka 13). Zatímco počet fyzických útoků v čase klesá, jejich zastoupení na všech protiukrajinských incidentech zaznamenaných v daném roce se zvyšuje. Pokles protiukrajinských incidentů kopíruje trend snižování počtu obecně zaznamenaných incidentů. Rostoucí zastoupení fyzického násilí může svědčit o klesající ochotě předávat informace o jiných formách napadení, které zúčastnění mohou považovat za méně závažné.

Tabulka 13

Vývoj protiukrajinských fyzických útoků v letech 2022–2026 (N = 53)

	Počet incidentů s fyzickým násilím	Podíl na všech protiukr. incidentech v daném roce
2022	15	35 %
2023	14	42 %
2024	14	42 %
2025	9	50 %
2026	1	50 %

Tabulka 14 ukazuje vysoké zastoupení fyzických útoků v protiukrajinských incidentech napříč vybranými kategoriemi pohnutky. Časté fyzické násilí u bezdomovectví a zdravotního postižení je třeba přičíst skutečnosti, že méně závažné formy násilí se k nám dlouhodobě dostávají v nižší míře. Romskou a ukrajinskou národnost tak lze považovat za nejvýrazněji zatížené fyzickým násilím.

Tabulka 14

Podíl fyzického násilí na vybraných kategoriích pohnutky (2022–2026)

	Počet incidentů	Podíl fyzických útoků v rámci kategorie
Bezdomovectví	19	63 %
Romská národnost	61	48 %
Zdravotní postižení	28	46 %
Ukrajinská národnost	129	41 %
Islám	9	33 %
Transgender	38	21 %
Politické přesvědčení	53	13 %
LGB+	189	11 %

Typy škody

Co se způsobených škod týče, v obou kategoriích převládá morální újma (zásah do lidské důstojnosti). V případě protiukrajinských útoků byla následována psychickou újmou (33 % protiukrajinských incidentů) a újmou na zdraví s různou obvyklou délkou léčby (22 % protiukrajinských incidentů), včetně 3 incidentů s trvalými následky. Zaznamenáno bylo také 1 úmrtí, jde ale o neověřený incident. U protiruských útoků byla častěji zastoupena majetková škoda (37 % protiruských incidentů). Újma na zdraví se u protiruských incidentů vyskytuje v nižší míře (11 % protiruských incidentů). Z těchto 3 incidentů byl navíc jeden spáchán na člověka, jenž se identifikoval jako Ukrajinec, nikoli Rus. Podrobněji jsou škody popsány v tabulce 15. Jako v případě forem incidentu, také u škod je třeba vzít v potaz skutečnost, že 1 incident mohl zahrnovat více typů škody.

Tabulka 15

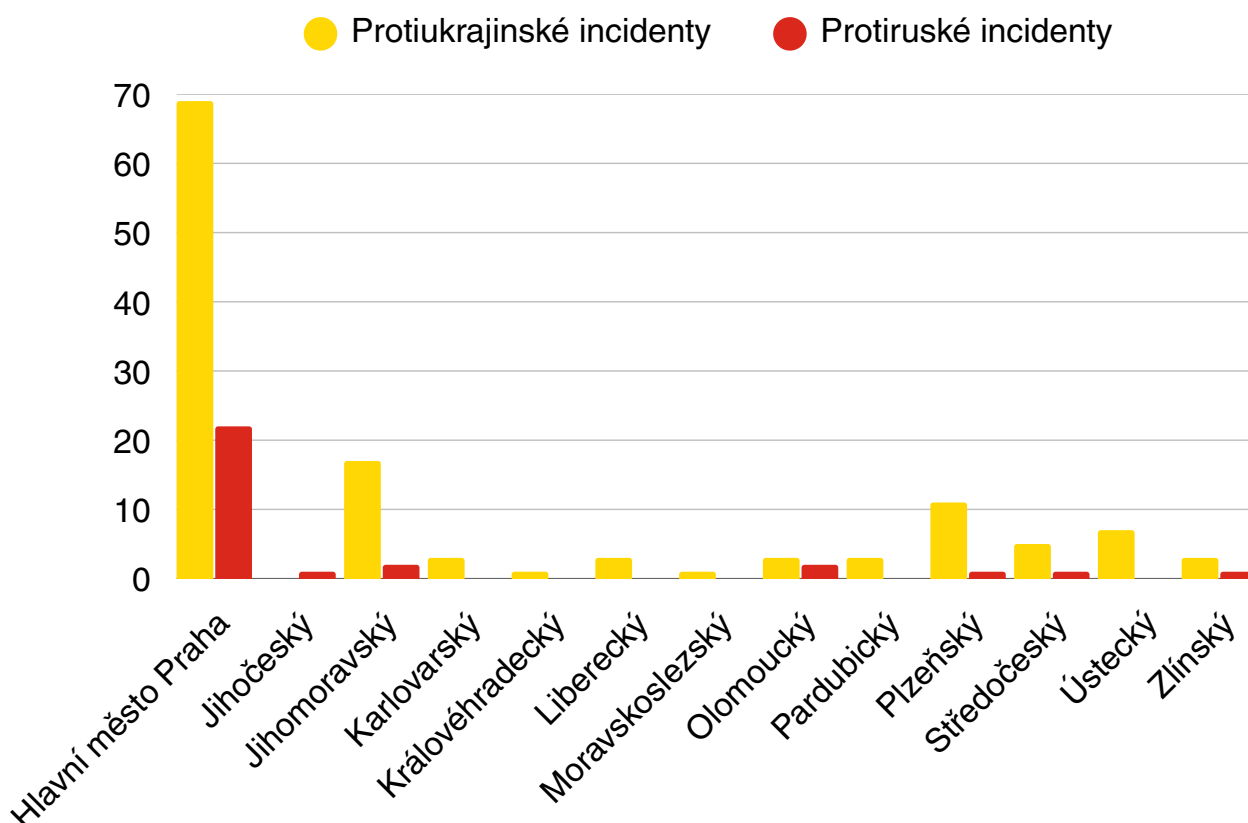
Typy škody způsobené protiukrajinskými a protiruskými předsudečnými incidenty (2022–2026)

	Protiukrajinské incidenty (N = 129)	Protiruské incidenty (N = 30)
Morální újma	104 (81 %)	24 (80 %)
Psychická újma	42 (33 %)	5 (17 %)
Majetková škoda menšího rozsahu (do 5 000 Kč)	12 (9 %)	2 (6,7 %)
Majetková škoda většího rozsahu (do 50 000 Kč)	2 (1,6 %)	8 (27 %)
Majetková škoda většího rozsahu (nad 50 000 Kč)	3 (2,3 %)	1 (3,3 %)
Újma na zdraví (léčení do 7 dní)	11 (8,5 %)	1 (3,3 %)
Újma na zdraví (léčení nad 7 dní)	14 (11 %)	2 (6,7 %)
Újma na zdraví s trvalými následky	3 (2,3 %)	0 (0 %)
Úmrtí	1 (0,8 %)	0 (0 %)
Neznámá škoda	3 (2,3 %)	0 (0 %)
Jiná škoda	1 (0,8 %)	0 (0 %)

Místo incidentu

Místo incidentu sledujeme na krajské a lokální úrovni. Z hlediska krajů jasně převládá hlavní město Praha. Stalo se zde 54 % protiukrajinských incidentů a 73 % protiruských incidentů. Protiukrajinské incidenty se dále objevily zejména v Jihomoravském (13 % protiukrajinských incidentů) a Plzeňském kraji (8,5 % protiukrajinských incidentů). U protiruských incidentů byly zaznamenány 2 incidenty v kraji Jihomoravském a Olomouckém (každý kraj tvoří 6,7 % protiruských incidentů). Jinak byl zaznamenán výskyt maximálně 1 incidentu. Graf 2 zobrazuje absolutní hodnoty incidentů dle pohytnosti a kraje.

Graf 2: Protiukrajinské a protiruské incidenty podle kraje spáchání (2022–2026)



Pokud jde o lokalitu, protiukrajinské incidenty se nejčastěji stávaly ve veřejném prostoru (42 % protiukrajinských incidentů) a na internetu (16 % protiukrajinských incidentů). Méně často se děly v dopravních prostředcích, v domově oběti, v hostinském zařízení, v obchodě, ve škole a v zaměstnání. U protiruských útoků pozorujeme nejčastější zastoupení internetu (23 % protiruských incidentů) a veřejného prostoru (20 % protiruských incidentů). Následují dopravní prostředky a domov obětí (každá kategorie odpovídá 17 % protiruských incidentů). Zbytek se stal ve škole, hostinském zařízení, obchodě, zaměstnání a jinde.

Charakteristiky obětí

V případě obětí rozlišujeme mezi fyzickými osobami, právnickými osobami a neformální skupinou (pokud je útočeno na celou skupinu). V případě protiukrajinských incidentů bylo zaznamenáno 170 konkrétních fyzických obětí. Jedná se o minimální počet, protože policie charakteristiky a počty obětí systematicky nesleduje. Protiruské incidenty se vyznačují nejméně 27 fyzickými oběťmi.

Obě kategorie fyzických osob obsahují případy, kdy se pohnutka nekryje s identitou napadených. To znamená, že pro ruskou národnost mohli být napadeni lidé, kteří se identifikovali jako Ukrajinci, a obráceně.

V případě každé fyzické oběti sledujeme charakteristiky jako pohlaví, věk a občanství. Zjišťovat se je daří v různé míře. Pohlaví bylo zjištěno u 145 napadených pro ukrajinskou národnost a 24 napadených pro ruskou národnost. V obou kategoriích byli častěji napadáni muži oproti ženám, přičemž podíl napadených mužů je vyšší u protiruských incidentů (67 % napadených v protiruských incidentech) než u protiukrajinských (60 % napadených v protiukrajinských incidentech).

Věk se podařilo určit u 104 napadených pro ukrajinskou národnost a 16 napadených pro ruskou národnost. Zastoupení v jednotlivých intervalech je různorodé. U protiukrajinských incidentů bylo nejčastěji zastoupenou kategorií „36 až 45 let“ (29 % napadených). Následují kategorie „do 15 let“ (26 % napadených) a „26 až 35 let“ (17 % napadených). U protiruských incidentů byly nejčastěji zastoupeny intervaly „26 až 35 let“ (31 % napadených) a „19 až 25 let“ (25 % napadených). Oběti mladší 15 let byly také zaznamenány, ale v nižší míře.

Občanství bylo zaznamenáno u 170 obětí protiukrajinských incidentů a 27 obětí protiruských incidentů. V případě protiukrajinských útoků mělo 68 % napadených občanství v zemi mimo Evropskou unii – jednalo se převážně o držitele ukrajinského občanství. České občanství mělo 22 % napadených pro ukrajinskou národnost. U protiruských je situace rozmanitější, ač nejpočetnější skupinu také tvoří napadení s občanstvím mimo EU (48 % napadených). U 19 % z nich nebylo možné občanství určit – zpravidla je dostupná pouze informace, že mluvili rusky.

Charakteristiky útočníků

Charakteristiky sledujeme na úrovni známosti útočníka, počtu útočníků a skutečnosti, zda se jedná o příznivce krajní pravice. Známost útočníka odkazuje k tomu, zda je jeho totožnost známa napadeným, orgánům činným v trestním řízení nebo obecně veřejnosti. V případě protiukrajinských incidentů byl útočící znám v 64 % incidentů, u protiruských to bylo ve 47 %.

V obou kategoriích incidentů častěji útočili jednotlivci než skupina 2 a více osob. U protiukrajinských se jednalo o 67 %, kdežto u protiruských o 57 % incidentů. U protiruských útoků však v 30 % případů nebyl počet útočníků znám.

Mezi útočícími byli příznivci krajní pravice zastoupeni jen výjimečně, a to pouze u protiukrajinských incidentů (8,5 % ze všech protiukrajinských útočníků). Nicméně i zde je třeba vzít v potaz podstatné zastoupení kategorie „neznámé“; u protiruských incidentů se jedná o 10 % a u těch protiukrajinských o 12 %.

Vybrané protiukrajinské a protiruské incidenty z let 2022–2026

Protiukrajinské útoky

Napadena úderem skeneru do hlavy (2022–2025)

V květnu 2025 skončil pravomocným rozhodnutím odvolacího soudu případ ženy, která byla v listopadu 2022 na pracovišti opakovaně urážena kolegou z Ruska. Nadával jí do „ukrajinských sviní“ a říkal jí, ať se vrátí zpátky na Ukrajinu. Mimoto muž na pracovišti provokoval i další ukrajinské zaměstnankyně a prohlašoval směrem k nim, že žádná válka není, že se Ukrajina bombarduje sama a že mají všichni zemřít. Jeho jednání nakonec vygradovalo až ve fyzické napadení poškozené, kdy muž ženu udeřil do hlavy těžkým skenerem a následně ji tahal za vizitku, kterou měla pověšenou na krku.

Incidentem se začala zabývat policie, která věc po velmi dlouhou dobu prověřovala jako pouhý přestupek. Nicméně po intervencích advokátky se věc dostala do trestního řízení. Státní zástupkyně následně podala obžalobu pro trestné činy Popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 TrZ a Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci podle § 352 odst. 2 TrZ a pro obžalovaného požadovala trest podmíněného odnětí svobody a vyhoštění. Poškozená se připojila k trestnímu řízení s nárokem na náhradu nemajetkové újmy ve výši 50 000 Kč se zákonným úrokem z prodlení.

Hlavní líčení bylo nejprve vedeno proti obžalovanému jako uprchlému, neboť orgány činné v trestním řízení neznaly jeho místo pobytu a nebylo jisté, zda neopustil Česko. V průběhu řízení se jej však podařilo zadržet a vyslechnout. Okresní soud jej poté uznal vinným z přečinu Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci podle § 352 odst. 2 TrZ. Co do trestného činu Popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia obžaloba před soudem neobstála, protože se v hlavním líčení zjistilo, že obžalovaný výroky popírající ruskou agresi na Ukrajině nepronášel před 3 osobami současně přítomnými. Nebyl tedy naplněn znak veřejnosti a muž nemohl být za toto jednání postihnut. Byl tedy odsouzen jen za napadení ženy z Ukrajiny.

Soud mu uložil trest odnětí svobody na 6 měsíců s podmíněným odkladem na 14 měsíců. Poškozené přiznal náhradu nemajetkové újmy jen v symbolické výši 5 000 Kč a se zbytkem jejího nároku ji odkázal na řízení ve věcech občanskoprávních. Poškozená se odvolala a krajský soud její odškodnění zvýšil na 25 000 Kč se zákonným úrokem z prodlení. Jinak na rozhodnutí nic dalšího nezměnil, a rozsudek tak nabyl právní moci.

Útok řidiče tramvaje (2025)

Pár s malým vnučetem byl ke konci února 2025 napaden řidičem tramvaje pro ukrajinskou národnost. Řidič zastavil tramvaj, vtrhl dovnitř a začal na cestující křičet, že zasvinili tramvaj a vykazovat je ven. Když se mu poškození snažili v ukrajinském a ruském jazyce klidně odpovídat, řidič jim začal nadávat, že jsou „zasraní Ukrajinci“. Muži také řekl, že vůbec nemá právo tady v této zemi být. Následně napadeného udeřil pěstí do spodní části obličeje, úder naštěstí zčásti vykryla druhá poškozená svou rukou. Malý vnuk začal hystericky plakat, proto se nakonec napadený pár rozhodl tramvaj opustit. Ještě venku před tramvají jim však řidič hrozil tyčí na výhybky.

Nikdo ze spolucestujících se ukrajinského páru nezastal, avšak natočili část útoku na videozáznam, který se rozšířil po sociálních sítích a celý případ si získal velkou mediální publicitu. Řidič pak do médií lhal o tom, že jej měl prvně napadnout Ukrajinec a že se jen bránil.

Celý incident byl nahlášen na policii, která vyšetřování ukončila podáním návrhu na potrestání. Soud vydal trestní příkaz, jímž pachatele odsoudil pro přečiny Výtržnictví dle § 358 odst. 1 a Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob dle § 355 odst. 1 písm. a) TrZ. Trestní příkaz byl však zrušen k odporu státní zástupkyně, protože jím soud opomněl rozhodnout o nárocích řádně a včas připojených poškozených. Ve věci pak následovalo hlavní líčení, kdy soud řidiče opět odsoudil, tentokrát však již jen pro přečin Výtržnictví dle § 358 odst. 1 TrZ. Řidič dostal trest obecně prospěšných prací v délce 200 hodin a všem poškozeným byla přiznána náhrada nemajetkové újmy. Rozsudek ještě není pravomocný, kdy státní zástupce i řidič si ponechali lhůtu k podání odvolání.

Napadení účastníka demonstrace (2025)

Muž původem z Ukrajiny byl napaden dvěma účastníky demonstrace svolané 24. dubna 2025 na brněnské náměstí krajně pravicovými stranami, které společně kandidovaly do voleb do Poslanecké sněmovny. Řečníci na demonstraci brojili proti imigrantům, kteří podle nich představují bezpečnostní riziko a zneužívají sociální dávky. Toto obvinění zaznělo také na adresu uprchlíků z Ukrajiny před ruskou agresí. Ke konci demonstrace se příznivci stran rozhodli agresivně konfrontovat účastníky protidemonstrace. Na muže držícího ukrajinskou vlajku nejprve zaútočil jeden muž fyzicky, a když napadený spadl na zem, přistoupila k němu podpůrkyně demonstrujících stran a v momentě, kdy se nemohl bránit, mu dala facku. Mluvčí městských strážníků sdělil, že se incidentem zabývá městská policie a že jej předá do přestupkového řízení přinejmenším jako přestupek proti občanskému soužití. Poškozený se bránil postupu policie, kdy měl za to, že se jedná o trestný čin, nebyl však doposud úspěšný. V přestupkovém řízení byla věc odložena, protože se nepodařilo ztotožnit pachatele. Poškozený bude podávat podnět k Nejvyššímu státnímu zastupitelství, aby přezkoumalo, zda státní zastupitelství rozhodla správně, když útok na poškozeného posoudila jako přestupek.

„Posraný Ukrajinci, co vy tady děláte?“ (2025)

Dva muži, jeden z Ukrajiny, druhý z Běloruska, se spolu na ulici bavili rusky. Útočník v domněnku, že jde o ukrajinštinu, jim začal nadávat. Např. vykřikoval: „Posraný Ukrajinci, co vy tady děláte? Táhněte na Ukrajinu, co, já za Putina!“ Dále zahajloval spolu s výkřiky „sieg Heil“ a „heil Hitler“. Z toho si napadení pořídili videozáznam. Následně útočník jednoho z dvojice dvakrát udeřil a oběma sdělil: „Jo, já vás zabiju, vezmu nůž a pistoli.“ Poté odešel. Napadení muži se přemístili na nádraží, kde čekali na spoj.

Útočník si je ale mezitím znovu našel, tentokrát vybaven nožem. Zpočátku pokračoval jen verbálně: „Vy chodíte domů, tohle je Česká republika, vy tady nemáte co dělat, vole, zmrdi.“, „Já tě bodnu nožem do čela, zkurvysynu, ty tady nemáš co dělat v týhle zemi, ubožáku.“ Nato přešel k fyzickému útoku, kdy Ukrajince napadl pěstmi a do Bělorusa kopal. Pak vytáhl nůž a Bělorusa bodl do hrudníku. Napadenému byl život zachráněn jen díky převozu do nemocnice a akutní operaci. V důsledku útoku přišel o část plíce. Útočníka policie zadržela po návratu na bytovnu.

Státní zástupce jej obžaloval z přečinů Vraždy dle § 140 odst. 3, písm. g) ve stádiu pokusu, Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob dle § 355, Projevu sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka dle § 404 a Výtržnictví dle § 358 odst. 1 TrZ. Případ je projednáván u městského soudu, zatím ale nebyl vyneseno rozsudek. Pachateli hrozí až 20 let vězení.

„Je vás tu hodně jak mravenců a Židů“ (2025)

Starší muž slovně zaútočil na ženu z Ukrajiny začátkem července 2025 při nákupu v obchodě pro ukrajinskou národnost a židovskou, nejspíše připsanou identitu. Během toho např. prohlašoval: „Tady nemáte co nakupovat!“, „Je vás tu hodně jak mravenců a Židů!“ nebo „Všechno nám seberete.“ Napadené se zastala incidentu přihlížející žena, do které se muž obořil také. Nadával jí slovy „odporná Židovka“. Hlasitá hádka skončila ve chvíli, kdy žena, která se zastala napadené, zmínila přivolání policie. Útočník v tu chvíli zmlkl. Napadená následně poděkovala aktivní svědkyni. Dodala, že podobné útoky zažívá často, a tak je nemá cenu řešit. Policii nebyl incident oznámen.

„Zhoršili standard bydlení“ (2025)

Starostka města a poslankyně zveřejnila na sociálních sítích v srpnu 2025 zprávu o tom, že příchozí z Ukrajiny způsobili „zhoršení standardu bydlení“ v lokalitě. Konkrétně uvedla, že místní Ukrajinci vyhrožují zabitím, ohrožují ostatní, rozhazují odpadky, jsou hluchí a je jich hodně. K tomu zveřejnila adresu, kde dotyční bydlí. Tyto výroky ponejvíce připomínají uplatnění principu kolektivní viny. Za možné pochybení jednotlivců je viněna celá skupina příchozích. Policie, která situaci v lokalitě prověřovala, tvrdí, že lokalita nijak nevyčnívá od ostatních částí města.

„Nejsi správný Ukrajinec“ (2025)

Mladý muž byl ohrožován nožem kvůli tomu, že jakožto Ukrajinec mluvil rusky. Stalo se to koncem června 2025 na přehradě, kde spolu s kamarády z Ukrajiny grilovali a bavili se. Pak se vydali na molo, odkud pozorovali krajinu. Vtom k nim přistoupil starší muž, který napadeného vyzval, aby nemluvil. Když se jej vyzvaný zeptal proč, řekl mu útočník, že má mluvit česky nebo ukrajinsky, protože je na Ukrajině válka a on má na Ukrajině rodinu. Z útočnickova vyjádření bylo zřejmé, že pohnutkou jednání byla ukrajinská národnost poškozeného – napadeného totiž kvůli používání ruštiny označil za „nepravého Ukrajince“. Poškozený se ho ptal, proč by neměl mluvit rusky, načež útočník vytáhl nůž a přiložil mu jej ke krku a vyzval ho, aby mlčel. Svědek napadeného začal na útočníka mluvit ukrajinsky, snažil se ho uklidnit a ptal se, proč to dělá. Útočník však stále držel poškozenému nůž na krku, dokud napadenému nezačala téct krev. Teprve tehdy útočník odstoupil. Další přítomný svědek mezitím přivolal policii. Ta v současnosti věc vyšetřuje pro podezření ze spáchání přečinů Nebezpečné vyhrožování podle § 353 odst. 1, odst. 2 písm. c) a Výtržnictví podle § 358 odst. 1 TrZ.

Dlouhodobá sousedčina šikana (2025)

Žena je se svou rodinou opakovaně slovně napadána sousedkou kvůli jejich ukrajinské národnosti. Sousedka kromě urážek prohlašovala, že nikdo jejich národnosti zde nemá právo bydlet. Napadení přitom žijí v Česku mnoho let. Poté došlo i k fyzickému napadení ženy. Záminkou se stalo využívání společného altánku u bytového domu k posezení s rodinou. Napadená má za to, že i zde byla skutečnou pohnutkou její ukrajinská národnost. Sousedka chytila napadenou kolem krku a dala jí facku. Poškozená se v obraně po útočnici ohnala rukou, ve které držela klíče, jimiž ji zasáhla do obličeje. Policie věc odpočátku řešila jako přestupek proti občanskému soužití podle § 7 ods. 1 písm. b) zákona o některých přestupcích, kdy podezřelou byla nejen útočnice, ale i napadená. Policie během šetření žádným způsobem nereflektovala předsudečný motiv. Poškozená se snaží o to, aby její napadení bylo řešeno v trestním řízení a aby nebyla obviněna z přestupku. Za tímto účelem již podala k okresnímu státnímu zastupitelství žádost o přezkum odložení do přestupku. Ten byl shledán nedůvodným, napadená tedy pokračuje podnětem ke krajskému státnímu zastupitelství.

Urážky v dopravní zácpě (2025)

Incident se stal v polovině června 2025. Zatímco napadený stál v dopravní zácpě, neznámý muž přišel k jeho autu, zaklepal na okénko a řekl mu: „Jeď zpátky do své země, nepotřebujeme tě. Prodej auto svým lidem a jdi k nim.“ Na autě byly ukrajinské registrační značky. Podle slov poškozeného to byl důvod, proč muž zaklepal na okno auta. Po incidentu trpí napadený pocitem viny za to, že se cítí v nebezpečí. Vyhledal psychologickou pomoc a nepřeje si incident dále řešit jiným způsobem.

Posprejované humanitární centrum (2024)

Na vchod do humanitárního centra pro lidi v nouzi někdo v prosinci 2024 nasprejoval nápis „JUDE“ a Davidovu hvězdu. Humanitární centrum vzniklo původně z jednorázové sbírky za účelem pomoci ukrajinským uprchlíkům, později se začalo orientovat na další potřebné. Incident vyšetřuje policie, informováno bylo také izraelské velvyslanectví. Domnívají se, že pachatelem může být někdo napojený na Rusko, protože na ruské straně občas dochází k záměně Ukrajinců a Židů, motivem pachatele tedy mohlo být obojí.

„Dobře, že vás Putin zničí“ (2024)

Dvě děti ve věku 4 a 5 let byly v listopadu 2024 slovně napadeny ženou v seniorském věku pro ukrajinskou národnost. Na místě byla přítomna i jejich babička. Útočnice na ně ukazovala prostředníček a prohlašovala: „Dobře, že vás Putin zničí!“ Matka dětí se obrátila na policii, která útočnici napomenula. Od té doby děti ignoruje.

Řidič autobusu (2024)

Řidič autobusu byl v září 2024 napaden během nákupu v prodejně poblíž vestibulu metra pro ukrajinskou národnost. Narazil tam na jiného zákazníka, který jej bez jakékoli jiné zjevné záminky začal předsudečně urážet. Napadený útočníka upozornil, že nemá ukrajinskou národnost a ani nemá žádný problém s Ukrajinci. Útočník však místo toho, aby svého útoku zanechal, na dotyčného fyzicky zaútočil. Poté, co oba vyšli z prodejny, jej chytil pod krkem, povalil jej k zemi a několikrát ho kopl kolenem do obličeje a hrudníku. Nato z místa odešel. Policie zveřejnila záběry z napadení a požádala veřejnost o pomoc s určením totožnosti podezřelého. Na základě získaných poznatků se hledaného muže podařilo ztotožnit. V případě odsouzení mu hrozí až tři roky ve vězení.

„Pořidte si koberce, nebo se odstěhujte zpátky na východ“ (2024)

Na pár dlouhodobě útočí sousedka bydlící v bytě nad nimi pro ukrajinskou národnost. Opakovaně je viní za rušení nočního klidu, za nesnesitelný hluk způsobený jejich chůzí a za hlasité zavírání balkonu. Sousedka začala takto útočit v momentě, kdy se dozvěděla o jejich původu. Také zaslala dopis, v němž např. píše: „Ukrajínští občané, to, že máte nadváhu a obezitu neznamená, že budete obtěžovat sousedy nesnesitelným dupáním...“, „Pakliže obezitou je každý váš krok těžký, pořidte si domů koberce nebo se odstěhujte zpátky na východ.“ Následkem toho trpí napadená psychickými problémy a má strach pohybovat se v blízkosti svého domova. Situaci se pokouší řešit s SVJ a vyzváním sousedky, ať těchto útoků zanechá.

Protiukrajinský nápis (2024)

V průběhu ledna a února 2024 se ve vozech metra objevilo několik protiukrajinských nápisů. Jeden z nich zněl: „Paraziti z Ukrajiny netahejte nás do vaší války.“ Výrok zjevně útočí na příchozí z Ukrajiny, kteří pobývají v ČR. To je patrné také z další zaznamenaných nápisů, v nichž je pomoc uprchlíkům líčena jako něco, co se děje na úkor a proti vůli občanům České republiky.

Zlomený prst (2024)

Chlapec dlouhodobě čelí šikaně spolužáků pro ukrajinskou národnost. Nejdříve jej napadali verbálně a několikrát mu zničili mobilní telefon. Následně jej napadli fyzicky, přičemž mu jeden útočník zlomil prst. Napadení řeší rodiče spolu s ženou, která chlapce doučuje česky. Vedení školy s ní ale odmítá jednat. Policie se útokem nezabývá, jelikož se jedná o mladší 15 let.

Napadené ženy (2023)

Dvě ženy z Ukrajiny byly napadeny skupinou tří mužů během poutě, na kterou ženy se svými dětmi vyrazily. Zatímco seděly u cesty, zastavilo u nich auto. Řidič se jich zeptal, jestli jsou z Ukrajiny. Když to potvrdily, poodjel, vystoupil z auta, začal jim sprostě nadávat a poté na ně fyzicky zaútočil. „Nejdříve jsem dostala tři rány pěstí do tváře. Potom mně začal tahat za vlasy, abych vstala. Vzápětí se vrhl na kamarádku,“ popsala útok napadená. Ta se posléze snažila zavolat policii, což jí znemožnili další dva útočníci, kteří ji napadli zezadu. Druhé napadené způsobil útočník, než z místa činu ujel, otevřenou zlomeninu čelisti a dále zlomeniny lícní kosti a nosních kůstek. V bezvědomí musela být převezena do nemocnice. Ženy odmítají, že by útočníky znaly, či že by s nimi dokonce měly nějaký předchozí spor. Hlavní útočník byl policií dopaden a obžalován z trestných činů Ublížení na zdraví, Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci a Výtržnictví. Spolupachatelé nebyli ztotožněni. Prvoinstanční soud řidiče odsoudil jen za Výtržnictví dle § 358 odst. 1, odst. 2 písm. a) TrZ na 6 měsíců vězení s podmíněným odkladem na 18 měsíců. Obě poškozené soud odkázal na řízení ve věcech občanskoprávních. Po odvolání všech zúčastněných nařídil krajský soud nové projednání.

Násilný soused (2023)

Nový nájemník v domě udělal napadeným ze života „téměř peklo“ poté, co jej upozornili na jeho rušení nočního klidu. Šíří o nich pomluvy, že berou sociální dávky a užívají „tvrdé“ drogy. Slovně na ně útočí s tím, že o nich mluví jako o Ukrajincích, kteří do Česka podle něj nepatří, zatímco on je tady doma. Děje se tak přesto, že napadení Ukrajinci nejsou. Dále má útočník narážky na barvu pleti a barvu vlasů. Poslední měsíc násilí eskalovalo do výhrůžek smrtí a fyzickým napadením. Napadený uvedl: „Obávám se o svůj život a zdraví, přítelkyni musím doprovázet ze zastávky a na zastávku, troufá si dokonce i na mou padesátiletou matku a do očí jí vyhrožuje zabitím.“ Napadení se chtějí obrátit na policii a případ řešit právně. Také uvažují o podání trestního oznámení.

„Táhni si na Ukrajinu!” (2023)

V Praze koncem září byl napaden muž pro ukrajinskou národnost. Svědek popsal, jak mu jiný cestující vyhrožoval během nástupu a výstupu ve vlakové zastávce, že ho zbije holí, pokud nevystoupí. Výhrůžku doprovodil slovy: „Žádný zasraný Ukrajince tady nechceme“ a „Vypadni a táhni si na Ukrajinu“. Následně pachatel poškozeného vystrkal z vagonu. Svědek se zastal poškozeného a informoval ho o sociálních službách, ale napadený nechtěl situaci řešit.

V sousedství (2023)

Muž z Ukrajiny je opakovaně napadán jiným mužem ze sousedství, který je agresivní i k jiným sousedům. Několikrát měl poničené auto a fasádu domu, pravidelně dochází k verbálnímu napadání z důvodu jeho národnosti. Situace vyústila ve fyzický útok, kdy útočník napadeného několikrát udeřil pěstí do obličeje. Napadený se snažil útoku dle svých slov bránit. Policie jej přesto následně obvinila ze spáchání trestného činu Výtržnictví dle § 358 trestního zákoníku. Bližší informace nejsou známy, napadený konkrétní nadávky nepopsal. Informace, zda byl obviněn také pachatel, není dostupná.

Zastrašování před ubytovnou (2023)

Desítky lidí se vydaly v červenci 2023 večerním městem na pochod, kdy skandovaly protiukrajinská hesla, a to včetně v místě ubytovny s cizinci. Podle médií se jednalo o hesla typu: „Ukrajina, pojďte ven! Pojďte, vy zmrdl!“ Mluvčí policie uvedl, že se policisté budou incidentem zabývat a mimo jiné zjišťovat, zda neměl „rasový podtext“. Incident se stal po demonstraci svolané v návaznosti na zabití romského muže v Brně, kdy pachatelem byl údajně muž z Ukrajiny. Skutkově by mohly být naplněny Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod dle § 356 a Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob dle § 355 trestního zákoníku.

Vendeta (2023)

Dva muži byli v červnu 2023 v restauraci napadeni skupinou mužů pro ukrajinskou národnost. Skupina je napadala nejdříve verbálně, posléze incident přerostl ve fyzický konflikt, kdy útočníci napadali dvojici židlemi. Celý incident se obešel bez zranění, na majetku restaurace byla způsobena škoda odhadnutá na 50 000 Kč. Policie zadržela tři muže podezřelé z přečinů výtržnictví a poškození cizí věci. Motivem útoku měla být msta za nedávný útok, kterého se měly dopustit osoby ukrajinské národnosti a během kterého zemřel jeden Rom a druhý byl zraněn.

Napadená sociální pracovnice (2023)

Při výkonu své práce byla v červnu 2023 napadena pracovnice sociální služby, kdy ji při revizi smlouvy s klientkou ohrožovala a vyhrožovala dcera klientky. Jednalo se o výroky jako: „Ještě jednou sem přijď a zabiju tě.“, „Nepustím tě odsud a zabiju tě tady.“, „Táhni zpátky na Ukrajinu.“ Dále jí sdělila, že si „nepustí domů Ukrajinku“. Incident byl nahlášen na místní oddělení za doprovodu vedoucí služby. V srpnu 2023 byl vydán trestní příkaz, kterým byla útočnice shledána vinnou ze spáchání trestného činu Násilí proti skupině obyvatelů nebo proti jednotlivci dle § 352 trestního zákoníku. Pachatelka podala odpor, nalézací soud ji pak za tento trestný čin odsoudil k trestu odnětí svobody na 6 měsíců s odkladem na zkušební dobu 12 měsíců a pachatelce uložil povinnost uhradit poškozené náhradu nemajetkové újmy ve výši 15 000 Kč. Přestože se pachatelka vůči tomuto rozsudku odvolala, nadřízený soud její odvolání zamítl. Rozhodnutí soudu je pravomocné.

Na protivládní demonstraci (2023)

Manželský pár byl v březnu 2023 napaden účastníky protivládní demonstrace. V sobotu odpoledne projížděl pár autem kolem demonstrantů, kteří částečně blokovali provoz. Když si jeden z útočníků všiml ukrajinské registrační značky auta, začal pěstmi bít do kapoty. Řidič na ten popud z auta vyběhl a na útočníka křičel, co dělá. Ten Ukrajince fyzicky napadl, a to opakovaně – i přes zásahy antikonfliktního týmu Policie ČR. Mezitím druhý útočník kopal do dveří auta, v němž seděla manželka napadeného. Ta se v důsledku útoku obává o svou bezpečnost a špatně spí. Její muž vyvázl bez většího zranění. Když se mu podařilo dostat zpět do auta a odjet, první útočník mu ještě stihl urvat z vozidla pravé zpětné zrcátko. Škoda na autě byla autoservisem odhadnuta na 70 000 Kč. První z útočníků byl shledán vinným spácháním přečinů Poškození cizí věci podle § 228 odst. 1, 3 písm. b) trestního zákoníku, Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci podle § 352 odst. 2 trestního zákoníku a Výtržnictví podle § 358 odst. 1 trestního zákoníku. Soud jej trestním příkazem pravomocně odsoudil k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 6 měsíců s podmíněným odkladem na 2 roky, dále k zákazu pobytu na území hl. m. Prahy v trvání 1 roku a byla mu uložena povinnost zaplatit poškozeným náhradu škody. Druhý z útočníků nebyl nalezen.

„Ty jsi z Ukrajiny?“ (2022)

Skupina tří mužů vyšla v říjnu 2022 ven na ulici před dům ve večerních hodinách na cigaretu, načež se k nim přiblížil neznámý a patrně opilý útočník. Útočník jednoho z trojice oslovil otázkou: „Ty jsi z Ukrajiny?“ Nato mu dal facku a dalšímu pěstí do obličeje, čímž mu roztrhl ret a rozkýval zub. Nikdo z napadených se útoku nebránil, nechtěli jej tím eskalovat. Jeden z nich zavolal na policii a následně byl ošetřen v nemocnici (stehy tržné rány, vytrhnutí zubu po cca 3 dnech od útoku). Na místě byl i další svědek, hlídač u domu. Policie má z útoku kamerové záznamy. Poté, co se s nimi skrz média obrátila na veřejnost, se útočník policii sám přihlásil. Kriminalisté incident kvalifiko-

vali jako přečiny Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci dle § 352 a Výtržnictví dle § 358 trestního zákoníku. Za tyto trestné činy soud útočníka odsoudil k trestu odnětí svobody na 10 měsíců s podmíněným odkladem na 18 měsíců. Odsouzenému byla zároveň přikázána povinnost zaplatit náhradu škody, jež vznikla zdravotní pojišťovně. Poškozený muž byl se svým nárokem na náhradu nemajetkové újmy odkázán do řízení ve věcech občanskoprávních. Rozsudek je pravomocný.

Poškozený zrak (2022)

Muž z Jakutska šel v prosinci 2022 se svým kamarádem v noci z baru a hovořili přitom rusky. Po cestě je verbálně napadla skupina 4 až 5 mužů: „Ukrajinci, běžte do píči!“, „Zasraný Ukrajinci!“ Následně na jednoho z napadené dvojice zaútočili několika údery do hlavy. Na místo dorazivší hlídka Policie ČR napadenému sdělila, ať si podá trestní oznámení na služebně. Pak byl fyzicky napadený převezen sanitkou do nemocnice. Během ošetření bylo zjištěno, že zranění utrpěná na jednom oku budou patrně trvalá – přes zorné pole vidí černý kruh. Napadený podal trestní oznámení pro zvlášť závažný zločin Těžké ublížení na zdraví dle § 145 odst. 1, odst. 2 písm. f) trestního zákoníku v souběhu s přečinem Výtržnictví dle § 358 odst. 1 trestního zákoníku, a to ve spolupachatelství dle § 23 trestního zákoníku. Policie věc nakonec odložila, protože pachatele neztotožnila.

Vrtačka a pneumatiky (2022)

Muž od dubna do září 2022 propichoval pneumatiky autům s ukrajinskou registrační značkou. S akumulátorovou vrtačkou a vrtákem poškodil přes 20 ukrajinských aut, zaparkovaných v Praze 8 a 9. Činil tak soustavně po dobu 5 měsíců. Muže přistihli při činu kriminalisté z odboru extremismu a terorismu a na místě jej zadrželi pro podezření z trestného činu poškození cizí věci někoho jiného pro jeho národnostní příslušnost. Soud pachatele, který se k činu doznal, odsoudil pravomocným trestním příkazem k peněžitému trestu 100 100 Kč a trestu propadnutí aku vrtačky.

„S banderovcema se nebavím“ (2022)

Pracovníci jedné společnosti zaútočili v květnu 2022 na svého kolegu pro ukrajinskou národnost nadávkami, výhrůžkami, a nakonec i fyzicky. Nejprve jeden z útočníků prohlásil: „Nechod sem, já se s Banderovcema nebavím!“, „Vypadni z České republiky zpátky na Ukrajinu. Jsi kapitán, tak tam jdi bojovat, a ať tě tam Putin popraví, ty ty ukrajinský fašisto a čuráku ukrajinský!“, „Kvůli vám tu máme draho a vy byste nás měli poslouchat, protože my jsme páni této země a nikdo vás tu nechce. Ty budeš skákat, tak, jak my budeme pískat.“ Následně na něj zaútočili koštětem. Napadený se vydal řešit útok s přímým nadřízeným, a když ten nenabídl řešení, šel za ředitelem společnosti.

Ředitel incident neřešil, a tak se na něj poškozený druhý den obrátil znovu. V tu chvíli došlo k napadení ze strany ředitele, neboť necitlivě vytlačoval pána z jednací síně, přičemž si poškozený hnul s již dříve operovanými zády. Spolupracovník, jenž svého kolegu napadal verbálně, byl uznán vinným z přestupku proti občanskému soužití se zohledněním předsudečné pohnutky a bylo mu uloženo napomenutí. Jednání ředitele bylo prošetřováno přestupkovým orgánem.

„Takovou špínu já nepovezu“ (2022)

Řidič autobusu zaútočil v dubnu 2022 na ženu z Ukrajiny, jež si ve městě vyřizovala vízum do Anglie, kde nyní žije, slovy: „Jsi Ukrajinka. Víím, že umíš rusky, tak mluv rusky!“, „Takovou špínu já nepovezu. Vrať se chcípnout na Ukrajinu, ty spodino!“ Přitom ji častoval vulgaritami. Mimo jiné jí říkal, aby „nešířila své nechutné geny po Evropě“. Nikdo ze spolucestujících se napadené v době útoku nezastal. Nicméně na druhý den dorazily na Pražskou integrovanou dopravu dvě stížnosti na řidičovo chování. Dopravce začal situaci okamžitě řešit. Aktuální vývoj neznáme.

„Táhni do své země“ (2022)

Ředitelka modelingové soutěže byla v březnu 2022 slovně napadena z důvodu, že má ukrajinskou národnost. Přestože v Česku žije přes 20 let, na sociálních sítích obdržela zprávu: „Ty špíno jedna ukrajinská, zasa*á, táhni do své země a tam chcípni ty mr*ko. Že se nestydíš.“

Neověřeno:

Smrt na diskotéce (2023)

Před diskotékou v ranních hodinách se odehrála potyčka mezi skupinou mužů. Když se jeden z nich snažil situaci uklidnit, schytl od pracovníka ochrany ránu obuškem do hlavy a upadl do bezvědomí. Napadený byl odvezen do nemocnice, kde zranění podlehl. Útočník se u soudu obhajoval, že jeho cíl se pral a z potyčky slyšel ukrajinštinu. Z dostupných informací není pohnutka útočníka zřejmá. Vzhledem k tomu, že útočící osoba byla české národnosti a oběť ukrajinské národnosti a intenzita útoku neodpovídala standardní reakci pracovníka ochranky na konflikt, je třeba připustit variantu, že provedení útoku mohlo být podmíněno předsudečnou pohnutkou.

Protiruské útoky

Dlouhodobá šikana v práci (2025)

Muž byl dlouhodobě šikanován svými kolegy pro ruskou národnost a sexuální orientaci. Napadání zahrnovalo verbální urážky jako „ruská svině“, „všichni tě nenávidíme“, „postřílel bych všechny Rusy“, stejně jako narážky na sexuální orientaci. Mimo jiné mu plivali na monitor s posměšnou poznámkou: „Už sis ho umyl?“ Dále bylo napadenému bráněno v pohybu a byl vystaven i fyzickým útokům. Toto všechno se dělo běžně během pracovní doby a bylo to iniciováno a podporováno vedením firmy. Napadenému se v důsledku útoků výrazně zhoršil zdravotní stav a rozvinula se u něj závislost na alkoholu. Muž ztratil možnost kariérního postupu a nakonec byl také pod nátlakem vedení donucen ukončit pracovní poměr. Incident nebyl nahlášen policii.

S loveckou puškou v parku (2025)

U ženy sedící na lavičce v parku se zastavil muž s loveckou puškou v ruce. Žena poslouchala ruskou hudbu ve sluchátkách. Muž se jí zeptal, zda chce jít někoho zabít. Poté, co mu žena záporně odpověděla, muž prohlásil, že dnes bude „zabíjet Rusáky“. Žena se obávala, že ji útočník oslovil právě proto, že pochází z Ruska. Na místo byla přivolána policie. Ta muže ztotožnila a v současné době incident vyšetřuje.

Napadení v metru (2024)

Neznámý muž napadl v metru mladý pár pro ruskou národnost. Dvojice zrovna jela domů z prodejny IKEA, měli krabice se zbožím. Během cesty si povídali o tom, kam umístí zakoupený stoleček. Komunikace v ruštině byla zřejmým důvodem jejich napadení. Muž, jenž seděl vedle nich, jim začal rusko-ukrajinsky nadávat: „Moskali, jobani, što vy! [Zasraní Moskvané, co vy?]“ Napadení ho požádali, aby se uklidnil a odešel od nich, jinak zavolají policii. Útočník v nadávání pokračoval, navíc začal kopat do krabic a muže udeřil do nosu a poškodil mu tím brýle. Napadený v sebeobraně použil pepřový sprej. Jeho partnerce se podařilo většinu útoku natočit na mobil. Jimi přivolaná policie útočníka zadržela. Později případ postoupila správnímu orgánu k projednání přestupku proti majetku a proti občanskému soužití, protože v útočnickově jednání neviděla trestný čin. Poškozený proti tomu podal žádost o přezkoumání postupu policejního orgánu k okresnímu státnímu zastupitelství a poté ještě podnět k dohledu nad postupem nejbližší nižšího státního zastupitelství, ale s těmito podněty nebyl úspěšný a věc byla rozhodnuta v přestupkovém řízení.

Šikanovaný žák z Ruska (2022)

Spolužáci šikanovali v březnu 2022 žáka druhé třídy jedné z pražských základních škol kvůli jeho ruskému původu. Nadávali mu, že je „fašistické prase“ a vyčítají mu ruskou agresi vůči Ukrajině, čímž ho vyčleňují z kolektivu. Na napadeného útoky tvrdě doléhají. Nechce chodit do školy a obává se o své bezpečí. Matka se snažila situaci řešit s učitelkou, družinářkou i vedením školy, avšak bezúspěšně.

„Zemřete, Rusáci, okupanti“ (2022)

Neznámý člověk zazvonil v březnu 2022 večer na zvonek bytu obývaného člověkem s ruským příjmením a následně do zvonku zakřičel: „Zemřete, Rusáci, okupanti!“ Také proto, že se slovní útok stal nedlouho po zahájení ruské invaze na Ukrajinu, se domníváme, že se jednalo o předsudečný útok, založený na uplatňování kolektivní viny.

„Táhni domů, ty ruskej zmrde“ (2022)

Dva muži byli napadeni, když v březnu 2022 cestovali vlakem na Ukrajinu za účelem narukování do armády. Někteří ostatní cestující na ně slovně zaútočili pro domnělou ruskou národnost. Jeden z nich slovy: „Táhni domů, ty ruskej zmrde.“ Stalo se tak nejspíš proto, že napadení mluvili ukrajinsky, což si útočící spletl s ruštinou.

„V ČR si piš česky“ (2022)

Den po zahájení ruské invaze na Ukrajinu byla poničena výloha jednoho z pražských obchodů s názvem psaným v azbuce. Následujícího dne se na obchodě objevila žluto-modrá páska a cedulka s nápisem: „V ČR piš česky.“ A když byla cedulka stržena, výloha byla znovu polepena žluto-modrými samolepkami s mapou Ukrajiny a nápisem „No war!“. Vzhledem k těmto okolnostem předpokládáme, že se jedná o předsudečně motivovaný útok vůči ruské národnosti.

Služby obětem poskytované In IUSTITIA

Může se stát, že se vy nebo vaši rodinní příslušníci či přátelé dostanete do situace, kdy na vás někdo zaútočí, fyzicky vám ublíží nebo vám bude nadávat, a to vše proto, že mluvíte ukrajinsky nebo rusky. Násilí páchané na lidech pro jejich národnost je druhem predsudečného násilí, které je v Česku protiprávní – může být buď trestným činem, nebo přestupkem.

Predsudečné násilí nemá jen přímé dopady na zdraví nebo majetek obětí, ale zasahuje také jejich niternou podstatu – to, kým jsou. Často jsou proto dopady predsudečného napadení doprovázeny zhoršeným psychickým zdravím, které zase může být zdrojem dalších nepříznivých situací, jako je ztráta zaměstnání, zhoršení vztahů s okolím, ekonomické problémy. Těmto problémům se dá předcházet včasnou odbornou pomocí.

Pokud se s predsudečným násilím setkáte, je možné se obrátit na Policii ČR nebo na organizaci In IUSTITIA a její poradnu Justýna. Policie věc bude prošetřovat a pachatel může být potrestán soudem nebo správním orgánem. Protiprávní je ale i to, když někdo veřejně popírá, zpochybňuje nebo schvaluje genocidu, zločiny proti lidskosti nebo válečné zločiny, a to právě v souvislosti s válkou na Ukrajině. To se může dít nejen slovně, ale třeba nošením různých nášivek. I v těchto případech je možné se obrátit na policii, popřípadě na nás.

V Poradně Justýna poskytujeme obětem predsudečného násilí sociální, psychologické a právní služby. Právní služby spočívají v poskytování právních informací a právního zastoupení v trestním řízení. Sociální služby sestávají z poskytnutí krizové intervence pro zvládnutí akutní stresové reakce po útoku, mapování potřeb obětí, dopadů útoku a hledání jejich řešení a provázení celým procesem vyrovnání se s následky napadení.

V rámci psychologických služeb můžete využít jednorázového psychologického poradenství i dlouhodobé terapie. Všechny naše služby jsou poskytovány profesionálně a bezplatně.

V souvislosti s ruskou agresí na Ukrajině poskytujeme naše služby i obětem a svědkům válečných zločinů a zločinů proti lidskosti. Sociální služby zahrnují kromě krizové intervence i terapeutické služby, mapování potřeb obětí (svědků), asistence a pomoc se všemi oblastmi, kterých se dopad válečných zločinů a zločinů proti lidskosti dotýká. Právní služby zahrnují provázení řízením a právní zastoupení.

Pokud chcete využít naše služby nebo zkonzultovat to, co se vám stalo, zavolejte na bezplatnou telefonní linku (pondělí až pátek od 9.00 do 17.00 hodin i v ukrajinštině a ruštině), pošlete e-mail nebo vyplňte **nahlašovací formulář**.

 **800 922 922**

 **poradna@in-ius.cz**

 **www.in-ius.cz/formular**

Za nahlášení útoku budeme rádi i v případě, kdy nebudete chtít využívat žádné služby. Informace o útoku jsou pro nás důležité při monitorování předsudečného násilí a pro lepší zacílení pomoci obětem.



IN IUSTITIA

Poznámky

1) Ministerstvo vnitra a policie v současné době používá pro trestné činy spáchané na druhém pro jeho skutečnou či domnělou skupinovou příslušnost označení „trestné činy z nenávisti“, což je doslovný překlad anglického termínu „hate crime“. In IUSTITIA používá označení „předsudečné násilí“, protože slovo „nenávist“ v pojmu „hate crime“ ve skutečnosti odkazuje k meziskupinovým předsudkům a protože si chce udržet odstup od klasifikačních praktik státních orgánů. Pod předsudečné trestné činy In IUSTITIA neřadí trestné činy týkající se podpory a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka (§§ 403–405), které český stát používá k postihování trestné činnosti související s politickým extremismem. Podrobněji k terminologickým otázkám viz [tuto studii](#).

2) Jedná se o informaci z pravidelného vyhodnocování vývoje registrované kriminality za uplynulý rok, dostupného [zde](#).

3) Uvedeno [zde](#).

4) Výroční zprávy Ministerstva vnitra o extremismu a předsudečné nenávisti jsou dostupné [zde](#).

5) Zpráva PAQ Research je dostupná [zde](#). Při přepočtu na incidenty jsme pracovali s počtem 380 000 uprchlíků z Ukrajiny žijících na území Česka v únoru 2024, které uvádí tato zpráva. Jedná se spíše o minimální hodnotu, neboť v něm není zohledněno, že jeden člověk se mohl stát obětí předsudečného násilí opakovaně. Na druhé straně zde nejsou zohledněny různé šance na stávání se obětí násilí v případech různých věkových skupin.

6) Analýza PAQ Research dostupná [zde](#). K tématu doporučujeme [studii](#) zveřejněnou na webu Migraceonline.cz.

7) Hanes, E., & Machin, S. (2014). Hate crime in the wake of terror attacks: Evidence from 7/7 and 9/11. *Journal of Contemporary Criminal Justice*, 30(3): 247–267; Dish, I., Cavendish, J.C., & King, R.D. (2011). Historical Events and Spaces of Hate: Hate Crimes against Arabs and Muslims in Post-9/11 America. *Social Problems*, 58(1): 21–46.

8) Piatkowska, S.J., & Stults, B.J. (2022). Brexit, terrorist attacks, and hate crime: A longitudinal analysis. *Social Problems*, 69(4): 968–996; Piatkowska, S.J., & Lantz, B. (2021). Temporal clustering of hate crimes in the aftermath of the Brexit vote and terrorist attacks: A comparison of Scotland and England and Wales. *The British Journal of Criminology*, 61(3): 648–669; Devine, D. (2021). Discrete events and hate crimes: The causal role of the Brexit referendum. *Social Science Quarterly*, 102(1): 374–386.

9) Schumann, S., & Moore, Y. (2023). The COVID-19 outbreak as a trigger event for Sinophobic hate crimes in the United Kingdom. *The British Journal of Criminology*, 63(2): 367–383; Han, S., Riddell, J.R., & Piquero, A.R. (2022). Anti-Asian American hate crimes spike during the early stages of the COVID-19 pandemic. *Journal of Interpersonal Violence*, 38(3–4): 3513–3533; Gray, C., & Hansen, K. (2021). Did Covid-19 lead to an increase in hate crimes toward Chinese people in London. *Journal of Contemporary Criminal Justice*, 37(4): 569–588.

10) Ze *Zpráv o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území České republiky* Ministerstva vnitra (dostupné [zde](#)) vyplývá, že tak jako se zvyšuje počet obyvatel původem z Ukrajiny, roste i jejich počet mezi policií registrovanými pachateli. Více než polovina stíhaných lidí z Ukrajiny byla stíhána za jeden ze tří trestných činů: ohrožení pod vlivem návykové látky, opilství; padělání a pozměnění veřejné listiny; a dopravní nehody. Z násilné kriminality se Ukrajinci a Ukrajinky nejčastěji dopouštěli úmyslného ublížení na zdraví, kdy pachatelé a oběti byli ve většině případů ze stejné národnostní skupiny a často pod vlivem alkoholu.

Za stabilní považuje kriminalitu cizinců, včetně té páchané občany Ukrajiny, také Institut pro kriminologii a sociální prevenci ([zde](#)). Mediálně šířené zkazky pravicových populistů o nárůstu „kriminality Ukrajinců“ je tak vhodné zařadit spíše do oblasti předsudečných postojů než střízlivého zhodnocení stavu věcí.

Zároveň považujeme za znepokojivé, že dosud neexistují podrobnější informace o obětech předsudečné kriminality pro ukrajinskou národnost. Pokládáme za zásadní, aby český stát, samostatně nebo ve spolupráci s výzkumnými institucemi, tento problém výzkumně uchopil, výsledky prezentoval veřejnosti a přijal vhodná opatření k podpoře obětí.

V situaci, kdy ultrapravicové a jiné subjekty zveličují význam kriminálního jednání Ukrajinců a Ukrajinek, je nutné zajistit komplexní pohled na toto téma.

11) In IUSTITIA žádá Policejní prezidium o informace k předsudečným trestným činům každé čtvrtletí. V této analýze jsou používána data za období 2020 až 2025, která byla zaslána v lednu následujícího roku (v lednu 2021 data za 2020). Data obsahují také trestné činy §§ 403–405, protože pod touto policejní kvalifikací se někdy ukrývají předsudečné trestné činy.

12) „Trestné činy v souběhu“ označují trestné činy, které byly součástí právní kvalifikace, ale neobsahují předsudečnou pohnutku (např. Výtržnictví). Do analýzy jsme tyto trestné činy zahrnuly vzhledem k tendenci orgánů činných v trestním řízení zohledňovat předsudečný motiv verbálními trestnými činy (typicky § 355, § 356, ale i § 404) a fyzické násilí trestným činem Výtržnictví (§ 358), které až do roku 2026 předsudečno kvalifikovanou podstatu nemělo. Touto praxí mohlo docházet k dojmu, že předsudečné incidenty jsou především verbální povahy.